

Beleidsregels gemeentelijke lijkbezorging

Wettelijke grondslag

Uitvoering artikelen 20, 21 en 22 van de Wet op de lijkbezorging.

Inleiding

De wet op de lijkbezorging (hierna: de wlb) stelt regels voor wat er moet gebeuren met het lichaam van een overleden persoon en over de wijze waarop de lijkbezorging plaatsvindt. Het uitgangspunt van de wlb is dat de lijkbezorging een zaak is van burgers, die zorg dragen voor elkaar. Pas als niemand in de lijkbezorging voorziet, is de burgemeester van de gemeente waar het stoffelijk overschot zich bevindt, verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Ook de daaraan verbonden kosten komen dan voor rekening van de gemeente, die deze kosten kan verhalen op de nalatenschap en eventuele nabestaanden.

Omdat ieder mens een waardig afscheid verdient, is het van belang beleidsregels voor gemeentelijke lijkbezorging vast te leggen. In de wlb zijn geen specifieke maatregelen opgenomen over hoe een gemeente invulling moet geven aan het proces rondom de gemeentelijke lijkbezorging. Het is aan de gemeente zelf om deze keuzes te maken. Deze beleidsregels voorzien hierin voor de gemeente Weert. Hierbij wordt rekening gehouden met het bewerkstelligen van een sobere, maar respectvolle lijkbezorging en de wettelijke kaders die de wlb en het erfrecht stellen.

Verantwoordelijkheid

De burgemeester is op grond van de wlb verantwoordelijk voor artikel 20 t/m 22a van de wlb. Deze beleidsregels geven invulling aan de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de burgemeester en soms van het college van B&W. Uit het oogpunt van leesbaarheid worden in plaats daarvan soms de termen gemeente of gemeentelijk gebruikt. De bedoelde bevoegdheden en verantwoordelijkheden zullen in de praktijk vaak via mandaat, volmacht of machtiging worden ingevuld door derden zoals ambtenaren.

Artikel 1

Als na melding van overlijden niet duidelijk is wie opdracht geeft tot lijkbezorging, zorgt de uitvaartondernemer voor het verplaatsen van de overledene en voor de eerste strikt noodzakelijke verzorging. Er wordt op dat moment nog geen opdracht gegeven voor de volledige lijkbezorging.

Artikel 2

1. De gemeente doet onderzoek naar eventuele nabestaanden. Het onderzoek strekt zich in beginsel uit tot:
 - De echtgenoot of geregistreerd partner;
 - (Adoptie)ouders en (adoptie)kinderen;
 - Grootouders, kleinkinderen en broers en zussen.Dit zijn dus, naast de echtgenoot of geregistreerd partner, de nabestaanden tot in de tweede graad van bloedverwantschap.
2. Om te bepalen welke nabestaanden het eerst in beeld komen, wordt bij de erfrechtelijke rangorde aangesloten (artikel 10-12 burgerlijk wetboek, boek 4).

Artikel 3

1. De gemeente verricht uitgebreide en zorgvuldige, maar geen bovenmatige inspanningen om nabestaanden op te sporen. De nabestaanden worden zoveel mogelijk telefonisch benaderd met het verzoek zorg te dragen voor de lijkbezorging.
2. Blijkt uit inspanningen van de gemeente en het onderzoek dat er vermoedelijk geen opdracht zal worden gegeven door een nabestaande, dan geeft de burgemeester opdracht voor de lijkbezorging in het kader van de wlb.

Artikel 4

1. De gemeente doet onderzoek naar de wens van de overledene met betrekking tot de aard van de lijkbezorging, deze geschiedt voor zover mogelijk overeenkomstig de wens of de vermoedelijke wens van de overledene (conform artikel 18, lid 1, van de wlb).
2. Bij het ontbreken van concrete aanwijzingen van de wens van de overledene gaat de gemeente over tot cremieren.

Artikel 5

1. De gemeente kan een huisbezoek afleggen als geen opdracht voor de lijkbezorging is gegeven door nabestaanden op grond van artikel 21 (en later ook artikel 22) van de wlb, in combinatie met artikel 2 van de algemene wet op binnentreden. Voor het huisbezoek vindt altijd eerst een belangenafweging plaats tussen enerzijds de openbare orde en anderzijds de verantwoordelijkheid voor een correcte lijkbezorging en het respect voor en de wensen van de overledene.
2. De woonruimte van de overledene wordt alleen betreden door twee, daartoe door de burgemeester gemachtigde, medewerkers van de gemeente, in overleg met de eventuele verhuurder, mits de woonruimte niet door anderen bewoond wordt.
3. Het betreden van de woning is gericht op onderzoek naar documenten die leiden naar nabestaanden en aanwijzingen geven omtrent de lijkbezorging. Bovendien kan onderzoek gedaan worden naar geld en goederen waaruit de kosten van de lijkbezorging vergoed kunnen worden. De vormvoorschriften uit de algemene wet op het binnentreden worden bij het huisbezoek in acht genomen.
4. Tijdens het huisbezoek is ook aandacht voor eventuele onveilige situaties en eventuele huisdieren. Huisdieren aanwezig in de woning worden naar een veilige plek gebracht.
5. Indien geen nabestaande(n) of andere partij(en) zijn aangetroffen die de afwikkeling van een nalatenschap op zich kunnen of willen nemen wordt de nalatenschap gemeld bij het Rijksvastgoedbedrijf.

Artikel 6

1. De gemeente hanteert het uitgangspunt van de wlb inzake een sobere maar respectvolle lijkbezorging. Dit betekent dat bij de lijkbezorging zelf geen gasten aanwezig mogen zijn. Ook is het niet toegestaan om onderhandse afspraken te maken met de uitvaartondernemer.
2. De gemeente geeft opdracht aan de uitvaartondernemer de lijkbezorging namens de gemeente te verzorgen op basis van de volgende criteria:
 - a. Het overbrengen van de overledene van de plaats van overlijden naar het mortuarium;
 - b. De verzorging van de overledene;
 - c. Verblijf in mortuarium;
 - d. Verzorgen noodzakelijke formaliteiten en registratie;
 - e. Aanschaf eenvoudige kist;
 - f. Het kisten van de overledene;
 - g. Rouwvervoer van de overledene naar het crematorium of de begraafplaats;
 - h. Bij crematie: kosten technische crematie en bewaren as in asbus gedurende minimaal één maand, as verstrooiing op het terrein van het crematorium.
 - i. Bij begraven: graf- en begraafkosten in een algemeen graf zonder grafmonument, met naambordje, op de gemeentelijke begraafplaats van de gemeente Weert.
 - j. De uitvaartondernemer verzorgt eventueel, in overleg met de gemeente, voorafgaand aan de uitvaart, een korte mogelijkheid tot afscheid nemen voor familie, vrienden en/of hulpverleners. Het aantal personen is beperkt tot een maximum van 5. De uitvaartondernemer bepaalt de duur, dag en tijdstip van het rouwbezoek.

Artikel 7

1. De gemeente maakt gebruik van de bevoegdheid om alle kosten die gemaakt worden te verhalen op de nalatenschap indien het verhalen van die kosten van de gemeente geen onevenredige tijdsinspanning vergt.
2. Als blijkt dat geen sprake is van een nalatenschap, of als deze niet voldoende is, kan de gemeente de kosten verhalen op bloed- en aanverwanten op grond van artikel 22 wlb en artikelen 392-396 burgerlijk wetboek, boek 1.
3. De volgende kosten kunnen verhaald worden:
 - a. De kosten die gemaakt moeten worden om de bezittingen veilig te stellen.
 - b. De kosten van de lijkbezorging.
 - c. De kosten voor het regelen van de lijkbezorging. Hieronder vallen de kosten die redelijkerwijs door de gemeente worden gemaakt.

Artikel 8

1. Deze beleidsregels treden in werking na publicatie in het gemeentebblad.
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als "Beleidsregels gemeentelijke lijkbezorging gemeente Weert 2025".

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Weert op 16 juni 2025.

A.M.A. Vrijenhoek
gemeentesecretaris

mr. R.J.H. Vlecken
burgemeester

